

De Mooiste Gezichten van Zutphen

Carlijn Kingma

In de mooiste gezichten van Zutphen staat deze week een kunstenaar centraal die haar roots in deze prachtige stad heeft liggen, een poosje naar het westen vertrok voor haar studie maar altijd naar Zutphen terugkwam als ze echt inspiratie nodig had voor haar werk. Sinds kort woont ze er weer permanent en ik mag je vertellen hoe haar leven eruit ziet.

Ze vertelt me dat ze is geboren in Zutphen boven een winkel aan de Heukestraat maar op eenjarige leeftijd verhuisde ze naar de Frans Halslaan. Op haar tiende is ze met haar gezin en dat van haar oom en tante verhuisd naar een boerderij in Warken. Van kleins is ze naar de vrije school gegaan en zegt daarover dat dit heel erg bepalend is geweest voor wie ze is en wat ze doet. Hoewel in tegenstelling tot haar opa en oma haar eigen ouders niet echt antroposofisch waren, waren er veel aspecten daaruit wel duidelijk aanwezig in haar jeugd. Voorbeelden daarvan zijn de jaarfeesten, er was altijd een seizoenstafel, speelgoed en de manier waarop er verteld werd.

Ze vertelt me dat haar moeder alle oude getuigschriften heeft bewaard en dat daarin terug te zien is wat voor kind ze was en hoe ze op jonge leeftijd al heel erg bezig was met het maken van kleine kunstwerken. Een belangrijke jeugdherinnering is hoe ze terwijl andere kinderen op straat speelden altijd in de serre van hun huis aan het tekenen was. Het huis wat ze onlangs kocht in Zutphen heeft een soortgelijke serre met veel licht.

Ik vroeg haar of op jonge leeftijd al duidelijk was dat ze beroepsmatig iets met tekenen zou gaan doen. Ze zegt me dat ze daar eigenlijk helemaal nooit over nadacht. Ze was gewoon altijd bezig met tekenen. Na het behalen van haar VWO diploma is ze architectuur gaan studeren in Delft en woonde in Rotterdam waar ze korte tijd voor een architectenbureau werkte. Al tijdens haar studie werd de kwaliteit van haar tekeningen opgemerkt door de buitenwereld en kreeg ze een beurs waarmee ze een jaar aan de slag kon. De werken die ze toen maakte waren eigenlijk de voorlopers van de tekeningen die ze recent maakte. Het waren toen al een soort Vrijeschool-achtige tekeningen waarbij je grote verhalen heel ruimtelijk uitwerkt en informatie ordent in tekeningen. Op die manier ging ze ook haar architectuurprojecten uitwerken. Als je het op een abstract nivo bekijkt is architectuur tekeningen in 3-d maken van complexe structuren. Dat kan een bouwstructuur zijn maar dat kan net zo goed een maatschappelijke structuur zijn.

Na haar studie bood Joep van Lieshout (Nederlands beeldhouwer, ontwerper en vastgoedontwikkelaar) haar een gratis woning en werkruimte aan en kon ze aan de slag. Hij nam haar werk vervolgens mee naar belangrijke plekken waar het kon worden gezien. Een andere mazzeltje dat ze had was dat het Kunstmuseum in Den Haag haar werk oppikte en tentoonstelde. Vervolgens was er een galeriehouder die aanbood om haar werk te gaan verkopen. Op dat moment was ze 25.

Ze vertelt dat ze in die periode heel hard heeft gewerkt om zoveel mogelijk goede werken op te leveren. En zo werd ieder project steeds een beetje groter en duurde steeds langer. Aan ieder project ligt een grondig onderzoek ten grondslag. Zo maakte ze tijdens haar studie een tekening waarvoor ze een jaar lang literatuurstudie verrichtte. Het werk toont in een ruimtelijk verhaal 42 utopieën die door een lange tijdslijn weergeven hoe architecten deze tekenen en waar zij zelf staat in die ontwikkeling. Een interessant gegeven is dat je kunt zien hoe de utopieën veranderen omdat ze altijd voortkomen uit een bepaald verlangen uit de tijd waarin ze gemaakt zijn.

Vanaf haar studietijd in 2016 woonde ze hoofdzakelijk in Rotterdam en is recent verhuisd naar Zutphen. Haar werk werd in een tentoonstelling in Dat Bolwerck gezien door de Zutphense filmmaker Ariane Greep en zij bood aan om een film te maken waarin het hele proces van het maken van een nieuw kunstwerk van dichtbij wordt gevolgd. Wat ze erover vertelt is dat ze zich een vertaler voelt van van een groot journalistiek onderzoek naar beeld, zodat een grotere groep mensen toegang krijgt tot de complexiteit van een onderwerp als in dit geval het geldstelsel. En daarover is de film De Wereld van Carlijn gemaakt, die de totstandkoming van 'De waterwerk van ons geld' laat zien. De film draait momenteel in de Nederlandse bioscopen.

Leuk detail is dat het waterwerk een metafoor is waarbij het Zutphense waterwerk bij de IJsselkade een belangrijke inspiratiebron is en destijds mede tot stand is gekomen met betrokkenheid van haar opa en oma. Zij waren overigens samen met een groep anderen ook nauw betrokken bij de oprichting van de Morgenster, de Vrijeschool in Zutphen, de Coehoorn en de Michaelshoeve.

En daarmee is het volkomen logisch dat deze kunstenaar terug is bij haar roots, hier in onze prachtige stad. Omdat het hier voor haar in alle opzichten stroomt en ook haar zoontje in de zomer met blote voetjes zal spelen in het waterwerk bij de IJssel. Dit portret gaat over niemand minder dan Carlijn Kingma !